

Aggressio

Koirat, kuten ihmisetkin, puolustavat itselleen tärkeäksi ja arvokkaaksi kokemiaan asioita ja haluavat pitää saavuttamansa edut itsellään. Koiran rodusta, persoonasta, yksilöstä ja ominaisuuksista riippuen osa koirista käyttäytyy herkemmin aggressiivisesti kuin toiset. Luonnossa puolustautuminen on usein elinehto. Saavutettujen resurssien puolustaminen on eläimille aivan normaalia käyttäytymistä! Liiallinen, jokapäiväinen aggressiivisuus on kuitenkin jo ongelma ja tilanteisiin on hyvä puuttua koulutuksen keinoin.

Aggressiokäyttäytymistä esiintyy esimerkiksi tilanteissa, joissa koira kokee jotakin uhkaa ja tarvetta puolustautua syystä tai toisesta. Aggressiokäyttäytymisen ilmenemiseen ja voimakkuuteen vaikuttavat usein mm. koiran rotu tai tyyppi, koirayksilön persoona ja ominaisuudet, koiran kokemushistoria ja ympäristö sekä elinolosuhteet, jossa koira elää. Aggressiokäyttäytymiseen liittyviä eleitä voivat olla esim. jäykistyminen, vartalon painuminen alemmas, korvien luimistaminen, irvistely, murina, hyökkääminen tai pureminen. Usein yhteistä aggressioeleille on se, että ne ovat karkottavia eleitä ja niillä pyritään lisäämään välimatkaa koiran ja uhan välillä tai karkottamaan uhka kokonaan. Koiran voimakas aggressio-ongelma on usein hyvinvointi- ja turvallisuusongelma sekä koiralle itselleen, että koiran ympäristölle ja koko perheelle.

Tärkeää on muistaa myös tämän ongelman parissa, että ongelmakäyttäytymiseen liittyvä elekieli on silti hyvä asia. Se, että koiralla on olemassa varoittavia eleitä, kuten murinaa ja irvistelyä tai valehyökkäyksiä, antaa hieman lisäaikaa reagoida tilanteessa järkevästi tai yrittää ratkaista tilanne kaikille edullisesti. Älä koskaan rankaise koira vihaisesta elekielestä, jolla koira nimenomaan yrittää kommunikoida ympäristönsä kanssa. Aggression yhteydessä muriseva koira on turvallisempi kuin murisematon, varoittamatta hyökkäävä koira!

Aggression kanssa kannattaa erityisesti selvittää myös koiran terveydentila. Voimakkaan, toistuvan tai arvaamattoman aggression osasyynä on usein kipu.

Aggressiivisen koiran kanssa kannattaa harjoitella kuonokopan käyttö tavalliseksi asiaksi. Harjoiteltu kuonokopan käyttö ei ole koiralle ikävää ja koppaa pitävä koira voi liikkua ja juoda normaalisti, kopasta riippuen myös syödä. Kuonokoppa ei ole rangaistus koiralle vaan arkipäiväinen turvaväline!

Koirayksilön ja ominaisuuksien lisäksi koiran käyttäytymiseen vaikuttavat paljon sen aiemmat kokemukset. Jos koiralla on havaittavissa aggressiota pennusta tai nuoresta

lähtien, kyseessä voi olla terveysongelmista tai geneettisistä ominaisuuksista tai trauma, joka on tapahtunut jo kasvattajan luona. Esimerkiksi emon vihaisuus pentuja kohtaan tai huonot kasvuolosuhteet lisäävät ongelmakäytösten riskiä. Koiran aggressiokäyttäytyminen voi saada alkunsa myös traumasta, säikähdyksestä tai pelosta, joka horjuttaa koiran perusturvallisuuden tunnetta niin paljon, että koiran puolustautumisherkkyys lisääntyy.

Aggressio-ongelmien parissa koulutusprosessi kysyy omistajalta tai perheeltä rauhallisuutta, malttia ja pitkäjänteisyyttä. Omistajan äkkipikaisuuden tai vihaisuuden on tutkimuksissa osoitettu lisäävän myös koiran vihaista käyttäytymistä. Älä rankaise koiran vihaisia eleitä, rankaisut vain lisäävät koiran silmissä puolustautumisen tarvetta. Järkevämpää on kehua ja kiittää karkoittavia eleitä, jotta ne lisääntyvät koiraa ahdistavissa tilanteissa ja hyökkäämisen todennäköisyys pienenee jos koira saavuttaa uhan poistumisen pelkillä varoituseleillä ilman hyökkäämistä tai puremista. Kehut liittyvät tilanteisiin positiivisemmän vivahteen ja usein koiralle kehut tarkoittavat siitä seuraavaa palkkiota. Koira saattaa jopa katkaista kehuista puolustautumisen palkkioiden toivossa.

Aggressiotilanteen purkaminen vaatii nopeaa, mutta rauhallista toimintaa. Väliin ei kannata mennä ns. paljain käsin ellei se ole aivan välttämätöntä. Etenkin useamman koiran perheessä tai lapsiperheessä omistajan tulee valpastua välittömästi, kun kuulee koiran murinaa tai näkee koiran irvistelevän. Tällöin koira on todennäköisesti jo käyttänyt ihan ensimmäiset, kaikista pienimmät ja huomaamattomimmat varoituseleet ja koira siirtyy jo kohti voimakkaampia toimia, mikäli ensimmäiset karkoituseleet eivät ole tehonneet.

Aggressiiviseen taipuvaisen koiran taitovalikoiman olisi hyvä sisältää seuraavat asiat:

- jokin vahva pysäyttävä käytös, kuten nopea istuminen ja paikallaolo
- jokin vahva koiraa siirtävä käytös, kuten luoksetulo tai omaan petiin meneminen
- vahva irrotus ja luopumisen taitoja
- kuonokopan sujuva käyttö turvavälineenä
- vaihtokaupan käsite koiralle ja koiran lähipiirille tutuksi

Koiralta edellytettyjen taitojen lisäksi ennakointi ja pohjatyö ovat todella tärkeässä roolissa! Omistajan on hyvä tutustua koirien elekieleen ja omaan koiraansa, jotta osaa lukea koiransa kaikkia viestejä, myös niitä pienimpiä eleitä ennen selkeitä karkoituseleitä. Elekieltä voi opiskella lukemalla, luennoilla ja kaikenlaisia koiria tarkkailemalla. Myös perheen muille koirille tai lapsille tulee opettaa valmiuksia välttää konflikteja ja väistää pois tilanteesta. Vaihtokauppaa harjoittelemalla koira oppii, että luopumalla resurssista tai puolustautumisesta se saavuttaa tilalle jotain vähintään yhtä hyvää.

Tutustu ja perehdy aggressiokäyttäytymiseen, koirien elekieleen sekä resurssiaggressioon. Tutustu myös koirien rauhoitteleviin ja välimatkaa lisääviin, karkottaviin signaaleihin.

Kirjavinkki: Rauhoittavat signaalit, Turid Rugaas

Luentovinkki: Koirien elekieliluento, Miira Hellsten

Kuonokopasta kaveri -harjoitus:

1. A) Aseta kuonokoppa sopivan kokoiseen kulhoon tai astiaan, jotta koppa pysyy pystyssä astiassa siten, että kopan auki oleva osa on ylöspäin ja kopan kuono-osa on astian pohjalla. Ripottele kulhoon kuonokopan kuono-osan pohjalle herkkuja tai sivele vaikkapa maksamakkaraa tai kalatahnaa. Anna koiran itse tutustua kulhossa olevaan koppaan ja itse lähteä tarjoamaan kuonon pujottamista koppaan saadakseen palkkiot. Tahnamaisessa nuoltavassa herkussa koiralla menee pidempään. Pidä kulhoa ja koppaa tarvittaessa pystyssä, ettei koira säikähdä. Toista harjoitusta useana päivänä. Harjoituksen tavoite on, että koira laittaa itse kuonon koppaan syödäkseen herkut kopan pohjalta ja kulhosta.

B) Ota seuraavassa vaiheessa koppa käteesi, pidä koppa vakaasti paikoillaan ja anna koiran tutustua koppaan itse. Aina kun koira laittaa kuonoa vähänkään koppaan, kehu ja tarjoile herkkua kopan läpi koiralle. Kopan kuono-osan alle asetettu kämmen auttaa koira saamaan herkun kopasta eikä herkkua putoa kopasta pois. Toista tätä vaihetta useana päivänä. Harjoituksen tavoite on, että koira oppii itse työntämään kuonon sujuvasti koppaan ja saa siitä palkkion.

C) Lisää kesto: Menettele kuin kohdassa B), mutta odota, että koiran kuono viipyisi kopassa ihan hieman pidempään. Puoli sekuntia tai sekunti riittää alkuun. Koira oppii, että kuonon pitäminen pidempään kopassa tuottaa sille herkun. Jos koira alkaa vältellä tehtävää eikä tarjoa yhtään enempää kesto, palaa edellisiin vaiheisiin muutamaksi päiväksi.

D) Kun koira osaa pitää kuonoa kopassa 2-5 sekuntia, kopan kiinnityksen voi sulkea. Aloita laittamalla koppa hyvin löysälle, jottei koira ala ahdistaa. Koira laittaa kuonon koppaan, kopan kiinnitys suljetaan koiran niskaan kevyesti ja koira saa useita herkkuja kopan ollessa kokonaan sen päässä. Pidä alkuun kopan pito hetket hyvin lyhyinä, 5-15 sekuntia riittää, että koira tottuu ajatukseen eikä ahdistu. Palkitse koira kopan pitämisestä, voit syötellä herkkuja kopan sisälle. Kun kopan kiinnityksen sulkeminen ja kopan päässä pitäminen muutamia sekunteja sujuu, voit hiljalleen pidentää aikaa.

1. Luopumisharjoituksia ja vaihtokauppa (perusteet, jatkokurssi!)
2. Luoksetulo (perusteet, jatkokurssi!)
3. Pysäyttävä käytös ja paikallaolo (jatkokurssi!)